

Orde van dienst

1. Votum en groet
2. Zingen: psalm 100 : 1 en 4
3. Wet des Heeren en samenvatting
4. Zingen: psalm 101 : 2 en 3
5. Gebed
6. Schriftlezing: Jesaja 53 : 5-10
Mattheüs 10 : 24-33
1 Petrus 2 : 11-25
7. Tekstlezing: 1 Petrus 2 : 21-24
8. Collecte
9. Zingen: psalm 56 : 1, 2 en 6
10. Prediking
11. Zingen: psalm 17 : 3
12. Dankgebed
13. Zingen: psalm 27 : 5 en 7
14. Zegen

Na de verkondiging zingen we psalm 17 : 3

Gemeente,

Wie is uw grote voorbeeld? Ik vraag het ook aan jullie, jongelui. Heb je iemand die voor jou een voorbeeld is? Iemand van wie je kunt leren. Iemand op wie je een beetje zou willen lijken. Misschien is die vraag niet helemaal meer van deze tijd. We hebben immers niet zoveel grote voorbeelden meer. En de bereidheid om van anderen te leren, is misschien wel minder groot dan vroeger. De tijd van de grote leiders is voorbij, zeggen we. Dat merk je in de maatschappij, in de politiek, in de kerk.

Maar goed ... we mogen in de kerk best tegen de stroom van de tijd inroeien. Hebben we mensen die voor ons een voorbeeld zijn? Iemand die je bewondert omdat hij of zij hetzelfde beroep heeft als jij wilt gaan doen. Hopelijk hebben onze ouders ook iets van een voorbeeldfunctie. Of zijn onze ouders dat voor ons geweest. In de gewone dingen van het leven, al heb je dat pas later goed in de gaten. Maar hopelijk ook als het gaat om het dienen van God. Een dominee kan een voorbeeld zijn.

Als we even nadenken, kunnen we best iemand bedenken die voor ons een voorbeeld is. Niet om zo iemand na te doen, maar je hebt van zo iemand wel geleerd. Maar nu nog een vraag: is Jezus voor ons een voorbeeld? Er zullen best jongelui bij ons zijn, die dan zeggen: jawel, 'k heb zo'n armbandje met *WWJD. What Would Jesus Do?* Wat zou

Jezus doen? Dat helpt me soms bij keuzes die ik moet maken. Om me af te vragen wat de Heere Jezus zou doen. 'k Ga er niets verkeers van zeggen, want ik heb liever dat je je afvraagt wat de Heere Jezus zou doen, dan dat je zonder nadenken de duivel achterna loopt met je eigen keuzes.

Maar toch ... Jezus als voorbeeld. Kán dat zomaar? Is Jezus dan iemand die je kunt nadoen? Iemand die je inspireert? Als dat *What Would Jesus Do?* alleen een voorbeeld is bij de keuzes die je maakt, als een inspirerend voorbeeld, dan is het wel te weinig. Jezus is immers meer dan een Voorbeeld. Hij wil onze Verlosser zijn. Jezus is geen voorbeeld zoals anderen voetbalhelden en popsterren hebben, om het zo maar te zeggen. Maar daarmee kunnen we dat woordje *voorbeeld* niet zomaar aan de kant leggen. Want Petrus zegt het ook. Hij schrijft aan de eerste christenen: *Hiertoe bent u geroepen, omdat ook Christus voor ons geleden heeft; Hij laat ons zo een voorbeeld na, opdat u Zijn voetstappen zou navolgen.* Blijkbaar is Jezus toch een voorbeeld.

Nu moeten we die woorden wel in hun verband lezen. Want waarin is Jezus dan een voorbeeld? In lijden, zegt Petrus. Petrus spreekt in dit bijbelgedeelte vooral de slaven in de gemeente aan. En dat waren er nogal wat in de eerste christengemeente. Het gaat hier om de huisslaven. Mensen die vaak waren overgeleverd aan de grillen van hun meesters. Huisslaven hoorden bij het meubilair. Ze waren meer een ding dan een mens. Er waren natuurlijk ook

huisslaven die het wel goed hadden, maar meestal hadden ze een zwaar bestaan.

Petrus spreekt die huisslaven aan. Maar wat zegt hij dan tegen hen? Je zou verwachten dat Petrus zegt: jullie zijn bevrijd door de Heere Jezus, dus gooi het juk van je meester maar af. Maar dat zegt Petrus niet. *Huisslaven, wees uw meesters met alle ontzag onderdanig.* En dan niet alleen de goeden, maar ook degenen die verkeerd handelen. Dat hadden we niet verwacht. Petrus preekt hier onderdanigheid. Trouwens: heel zijn betoog staat in dat kader. Het begint al in vers 11. Een christen is geen revolutionair. En daarna gaat het over het onderwerpen aan het gezag van de overheid. Koningen en stadhouders. De Romeinse keizer! En straks spreekt Petrus over de plaats van de vrouw. En nog weer later over de onderdanigheid aan de Heere God. *Verneder u dan onder de krachtige hand van God, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd.* Dáár gaat het blijkbaar om. Onderdanigheid is geen kruiperigheid, maar juist een teken, een herkenningsteken van een christen.

Terug naar die huisslaven. Want Petrus preekt geen revolutie. Wij kijken vandaag natuurlijk vreemd aan tegen het fenomeen slaven. Petrus keurt het trouwens ook niet zomaar goed. Hij weet dat er goede meesters zijn, maar hij zegt letterlijk dat er ook smeerlappen onder zijn. En dadelijk horen we hem zeggen dat er slaven zijn die ten onrechte moeten lijden. Geen goedkeuring van de slavernij dus. Maar ook geen oproep van: slaven aller landen verenigt u. Petrus predikt geen opstand van het proletariaat.

Waarom niet? Dan moet u even meekijken naar wat Petrus eerder zegt over die onderdanigheid. In vers 12: *Houdt uw levenswandel onder de heidenen goed, opdat zij die nu van u kwaadspreken als van kwaaddoeners, door de goede werken die zij in u waarnemen, God verheerlijken mogen.* En in vers 15 lezen we weer zoiets. Wees de overheid gehoorzaam: *Want zo is het de wil van God, dat u door goed te doen het onverstand van de dwaze mensen de mond snoert.* Door de revolutie te prediken, zou het Evangelie in een kwade reuk komen te staan. Alsof een christen een opstandeling zou zijn. Een gebalde vuist past niet bij de vastgespijkerde handen van Jezus. Slavernij is wel tegen het evangelie. In de kerk zijn slaaf en meester, arme en rijke gelijk. Ze moeten het allebei van genade hebben. En op de nieuwe aarde zijn er geen slaven meer. Ook geen moderne email en ipad-slaven. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat geslaafd, zou Psalm 127 zeggen.

Maar die structuren kunnen alleen van binnenuit veranderen. Daarom zegt Petrus tegen die huisslaven: zorg dat je een goede slaaf bent. Doe trouw je werk. Ook als er grenzen zijn aan wat je kunt doen. Voor die christenslaven was het immers onmogelijk om hun heer in alles te gehoorzamen. Als het tegen je geweten ingaat, omdat het tegen het Woord van God ingaat, dan kun je niet gehoorzaam zijn. Maar dan ranselt m'n baas me af, Petrus. Kijk, zegt Petrus, als je baas je straf geeft omdat je de kantjes eraf loopt, dan is dat je verdiende loon, maar als je gestraft wordt omdat je God dient, dan is dat genade bij God.

Als u geduldig verdraagt wanneer u goedgeet, en daarvoor lijdt, is dat genade bij God.

En dan zegt Petrus: *Hiertoe bent u ook geroepen, omdat ook Christus voor ons geleden heeft; Hij laat ons zo een voorbeeld na, opdat u Zijn voetsporen zou navolgen.* Onze Heere Jezus Christus heeft ook geleden ... En als het lijden bij Christus hoort, zou het dan niet bij een christen horen? *Hiertoe bent u geroepen ...*, zegt Petrus. Dat zegt hij wel vaker. *U bent geroepen uit de duisternis tot Gods wonderbare licht.* En aan het einde van zijn brief zegt hij: *De God nu van alle genade, die ons geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid* Kijk er maar niet van op, zegt Petrus, als je in de knel raakt omdat je bij Jezus hoort. Christus heeft immers ook geleden.

Kijk er niet van op ... het gaat hier natuurlijk allereerst om die huisslaven. Maar wat opvalt, is dat Petrus het meteen breder trekt in vers 19: *Want dat is genade, als iemand om het geweten voor God dingen verdraagt die hem pijn doen en daarbij ten onrechte lijdt.* Die slaven zijn als het ware ook een voorbeeld. Wat die slaven overkomt, kan iedere christen overkomen. *Ze hebben Mij gehaat in deze wereld, ze zullen u ook haten. Een slaaf is niet meer dan zijn Meester.* Waar halen we het vandaan, dat je een volgeling van de Heere Jezus kunt zijn en dat de wereld je geen strobreed in de weg legt.

Wij hebben christen-zijn en lijden te ver uit elkaar getrokken. Dat kon ook makkelijk, in een christelijk Nederland. De laatste martelaren vielen in Nederland in de

zestiende eeuw. Daarna was het normaal dat je christelijk was, en dan ook nog protestants-christelijk, en nog later reformatorisch. Daardoor vinden we dit soort teksten van Petrus, over lijden en zo, maar vreemd. En we hebben lijdensschuw vlees. Ook dat nog. Lijden ... het lijkt ver weg. Maar ik moest deze week denken aan die rabbijn die ik laatst sprak. Hij zei: Wat er met ons Joden is gebeurd, dat kan met jullie christenen ook gebeuren. Kijk trouwens maar om u heen, wereldwijd worden christenen vervolgd. En trouwens, wie in Nederland aan de verworvenheden van de liberale mens komt – abortus, euthanasie, homohuwelijk, weg met de weigerambtenaar – die komt er steeds meer achter. Voor Jezus was hier geen plaats. Voor Zijn volgelingen ook niet.

Des te meer sta je voor de vraag, hoe een christen in deze maatschappij staat. Een christen ... ik bedoel dus niet een meeloop-christen. Want dan loop je vandaag mee naar de kerk, en morgen loop je weer mee met je collega's of je vrienden die alles doen wat God verboden heeft. Nee, een christen. Hoe ga je van de kerkbank naar de werkbank, of naar je bureau? Want dat is me een overgang. Vanmorgen ben je in de kerk en dan morgen ... Ook als je in een totaal andere wereld staat dan vandaag.

Petrus zegt: doe dan trouw je werk en als je in een gewetensconflict komt, doordat je christen bent, houd er dan rekening mee dat je met lijden te maken kan krijgen. Net als Christus. *Want hiertoe bent u geroepen, omdat ook Christus voor ons geleden heeft.* Christus heeft ook geleden. Maar nu goed lezen. Want Petrus zegt niet: dat lijden van jullie

christenen is net zoiets als het lijden van de Heere Jezus. Er staan een paar woorden bij: Hij heeft *voor ons* geleden. In onze plaats. Even verderop zegt Petrus: *Hij heeft onze zonden in Zijn lichaam gedragen op het kruishout.*

Belangrijk om te kijken hoe Petrus spreekt over het volgen van Jezus, ook als dat lijden betekent. Hij begint bij het unieke van Christus' lijden. Dat was *lijden voor ons*, zegt Petrus. Zijn lijden was plaatsvervangend lijden. Dan denken we aan Golgotha. Daar hing de Heere Jezus niet voor Zichzelf. Hij hing er in onze plaats. Daar hoeft niets meer bij. Zijn verzoenend lijden en sterven is volmaakt genoeg om voor onze zonden te betalen. Daar moet ik niet iets bij proberen te doen, want dan wil ik nog niet van genade leven. Ik mag het geloven, en gelovig aanvaarden. Hij droeg mijn schuld, in mijn plaats. Hij heeft mijn zonden in Zijn lichaam gedragen op het hout.

Daar zijn we bij de kern. Hij in mijn plaats. Hij voor mij in Gods oordeel. Opdat ik in Gods gericht vrijgesproken zal worden. Hij volmaakt heilig, in mijn plaats, goddeloze die ik ben. We mogen ons best afvragen of dat *Hij voor ons* bij ons nog functioneert. Dat God goddelozen rechtvaardigt, alleen omwille van het sterven van Zijn eigen Zoon. Jezus als de enige weg tot het behoud.

Dat lijden van de Heere Jezus is dus uniek. Dat hoeven we niet over te doen. Het zou niet kunnen, maar dat vraagt God ook niet van ons. Maar nu zegt Petrus wel dit: *Christus heeft voor ons geleden en Hij laat ons zo een voorbeeld na, opdat u Zijn voetstappen zou navolgen.* Er zit

in dat lijden van de Heere Jezus ook iets van een voorbeeld. Niet om het na te doen. Alsof het lijden van een christen zou meetellen voor je behoud. Maar wel om Hem na te volgen. *Opdat u Zijn voetstappen zou drukken*, zegt Petrus. Wie volgeling van Jezus is, die krijgt ook te maken met de smaad van zijn Meester. *Een slaaf is niet meer dan zijn Meester*. Ik kan het ook anders zeggen: wie van het kruis van de Heere Jezus leeft – van Zijn genade dus – die krijgt zelf ook een tik van het kruis mee. Paulus zou zeggen: dan vervul je de overblijfselen van het kruis van Christus.

Wie bij Jezus hoort, kan zomaar te maken krijgen met smaad, met spot, met van die kleine speldenprikjes, met lijden, zelfs met de dood. Kijk de blaadjes van *Open Doors* maar na. Dat kan hier ook komen. Jezus' lijden als een voorbeeld. Letterlijk vertaald: een *schrijfvoorbeeld*. Als kinderen leren schrijven, staat eerst die letter gedrukt. En daarachter moet je binnen de lijntjes leren om die letter over te schrijven. Daarmee wordt die letter die we opschrijven niet dezelfde letter als het voorbeeld. Er zit iets van onszelf in. En het wordt ook nooit zo perfect als die voorbeeldletter.

Wie het voorbeeld van de Heere Jezus navolgt, gaat het lijden van Jezus niet imiteren. Dat zou dwaas zijn. En onnodig. Maar dan wordt er wel iets zichtbaar van de gestalte van de Heere Jezus. Hoe Hij was, dat krijgt ook zijn uitwerking in Zijn volgelingen. Hoe was Hij dan? Petrus zegt: *Hij heeft geen zonde gedaan en in Zijn mond is geen bedrog geweest. Toen Hij uitgescholden werd, schold Hij niet terug. Toen Hij leed, dreigde Hij niet, maar hij gaf het*

over aan God die rechtvaardig oordeelt. Petrus heeft het zelf gezien. Jezus had een engelenlegioen kunnen roepen. Dan hadden ze Hem nooit kunnen kruisigen. Maar Hij deed het niet. Zonder zonde. Zonder bedrog. Hij schold niet, Hij dreigde niet.

Petrus haalt hier Jesaja 53 aan. Over de lijdende Knecht des Heeren. Mooi trouwens, om tegenover slaven het voorbeeld te gebruiken van de lijdende Knecht. *Als een lam is Hij ter slachting geleid en als een schaap dat stemmeloos is voor het aangezicht van zijn scheerders, zo deed Hij Zijn mond niet open ...* Daarin is Jezus ook een voorbeeld. Geen voorbeeld van passiviteit, van iemand die alles maar over zich heen laat komen. Maar wel als een voorbeeld van iemand die weet wat het doel van zijn leven is. God dienen. Wie het doel voor ogen heeft, die kan verder.

Dietrich Bonhoeffer zegt ergens: wat een christen moet doen is bidden, het goede doen en wachten. Bidden, het goede doen en wachten. En intussen gewoon je werk doen, en gewoon in je gezin staan. Dat lijkt misschien makkelijk, maar daar gaat het denk ik vaak mis. Hoe is ons gebed? En het goede doen ... bent u een voorbeeldige christen? Of ben je uiteindelijk net zo werelds als iedereen. En wachten ... wachten op God. Hem vérwachten. Ook als de wind voor christenen hoe langer hoe meer tegen zit. Die eerste christenen hadden ook geen macht. Zeker de slaven niet. Maar ze zijn wel tot zegen geweest. Door op hun plaats volgeling van de Heere Jezus te zijn. Levend van genade. Zou het vandaag anders zijn?

Leven van genade ... ik zet er nog een dikke streep onder. Petrus doet het ook. *Christus heeft onze zonden gedragen op het hout, opdat wij, afgestorven van de zonde, voor de gerechtigheid zouden leven.* Omdat Hij mijn zonde droeg, kan ik voor de gerechtigheid leven. Anders blijft het: *Ik wens te zijn als Jezus ... helaas, ik ben niet als Jezus.* Dan blijven we hangen in moralisme. Maar wie Christus voor ogen heeft, die vindt in Zijn kruisweg ook z'n eigen weg uitgetekend. Toch een voorbeeld ...

Ik begon vanmorgen te vragen wie uw en jouw voorbeeld is. Ik vraag het nu aan het eind van de preek nog een keer. Is Jezus uw voorbeeld? Niet om Hem na te doen, maar wel om Hem na te volgen. En als dat pijn doet, net zoals het voor die slaven van toen pijn deed? Kijk nog eens naar die striemen van Jezus. *Door Zijn striemen is ons genezing geworden,* zegt Jesaja 53. *Door Zijn striemen bent u genezen,* zegt Petrus. Inderdaad. Achter Hem aan dan:

Ik zet mijn treden in Uw spoor,
Opdat mijn voet niet uit zou glijden,
Wil mij voor struikelen bevrijden,
En ga mij met Uw heillicht voor!

Amen